

. Jakie są koszty procesu sądowego i kto je zazwyczaj ponosi?

- W Hiszpanii dostęp do wymiaru sprawiedliwości jest darmowy. Nie są z tego tytułu pobierane żadne opłaty. Wstąpienie na drogę sądową wiąże się jednak zwykle z pewnymi kosztami. Należą do nich przede wszystkim:
 - honoraria radców prawnych i adwokatów
 - koszt publikacji ogłoszeń w dziennikach urzędowych
 - kaucje wymagane w przypadku niektórych apelacji
 - honoraria biegłych
- Koszty takie opłacane są zazwyczaj z góry przez zaangażowane strony. Przy zakończeniu procesu, sąd musi zdecydować, która ze stron zostanie ostatecznie zobowiązana do poniesienia kosztów; w Hiszpanii srodek ten nosi nazwę „*condena en costas*” (nakaz zapłaty kosztów) i podlega zasadzie „płaci przegrywający”.

2. Na czym polega pomoc prawna?

W Hiszpanii pomoc prawna („*asistencia jurídica gratuita*”) przysługuje członkom społeczeństwa, których nie stać na pokrycie kosztów procesowych.

Osoby, którym przyznana zostaje pomoc prawna, nie muszą ponosić następujących kosztów:

1. koszt przedprocesowej porady prawnej
2. honoraria radców prawnych i adwokatów
3. koszt publikacji ogłoszeń w dziennikach urzędowych
4. kaucje wymagane w przypadku niektórych apelacji
5. honoraria biegłych.

Ponadto, wyłącznie w odniesieniu do sporów transgranicznych, w następstwie nowelizacji Ustawy o pomocy prawnej przez Ustawę nr 16/2005 z dnia 18 czerwca 2005 r. dostosowującą ją do wymogów dyrektywy nr 2002/8/WE, osoby, którym przyznano pomoc prawną, nie muszą ponosić kosztów:

[^Do góry](#)

- tłumaczeń ustne
- tłumaczenie dokumentów
- koszty podróży, o ile wymagane jest osobiste stawiennictwo wnioskodawcy
- obrona przez adwokata i reprezentacja przez prokuratora, nawet jeśli osobiste stawiennictwo nie jest konieczne, lecz wymaga tego sąd w celu zagwarantowania równości stron.

3. Czy mogę skorzystać z pomocy prawnej?

1. wszyscy obywatele Wspólnoty nieposiadający wystarczających środków (w przypadku sporów transgranicznych pomoc przysługuje wyłącznie osobom fizycznym);
2. obywatele państw spoza Wspólnoty, którzy legalnie mieszkają w Hiszpanii, bądź których prawo do uzyskania pomocy wynika z międzynarodowych konwencji (np. konwencji dotyczących aspektów uprowadzenia dziecka za granicę) na tych samych warunkach, co w przypadku obywateli Wspólnoty;

3. w sprawach z zakresu prawa pracy - każda osoba zatrudniona, niezależnie od posiadanego obywatelstwa i stanu zamożności;
4. stowarzyszenia i fundacje działające jako instytucje pożytku publicznego.

Osoba ubiegająca się o pomoc spełnia kryterium braku wystarczających środków w przypadku, gdy łączny dochód miesięczny jej samej oraz jej rodziny nie przekracza dwukrotnej kwoty Minimalnego Krajowego Wynagrodzenia ("*salario mínimo interprofesional*"), którego wysokość co roku podawana jest przez rząd. W 2005 r. minimalne wynagrodzenie miesięczne wynosiło 513 EUR. W przypadku sporów transgranicznych uzyskiwanie dochodu wyższego od podanego powyżej nie stanowi przeszkody do przyznania pomocy prawnej, o ile osoba ubiegająca się nie jest w stanie pokryć kosztów postępowania ze względu na różnicę kosztów utrzymania pomiędzy państwem członkowskim, w którym mieszka a Hiszpanią.

[^Do góry](#)

4. Czy pomoc prawna przysługuje w przypadku wszystkich sporów?

Pomoc prawna dostępna jest we wszystkich sprawach, zarówno spornych, jak i niespornych, które wiążą się z kwotami przewyższającymi 900 EUR. Pomoc obejmuje wszelkie rodzaje postępowania, apelacje oraz wykonanie orzeczeń. W sprawach wiążących się z mniejszymi kwotami, w których uczestnictwo radcy prawnego lub adwokata nie jest obowiązkowe, pomoc prawna może być świadczona, jeżeli druga strona jest reprezentowana przez prawnika, bądź na wyraźne zarządzanie sędziego lub sądu w celu zapewnienia równości stron.

5. Czy istnieje odrębna procedura odnosząca się do sytuacji wyjątkowych?

Przez wzgląd na okoliczności sprawy lub jej niecierpiący zwłoki charakter, sędzia lub sąd może zarządzić tymczasowe przyznanie radcy prawnego lub adwokata ze skutkiem natychmiastowym. Niezależnie od przyznania prawnika, wnioski o udzielenie pomocy prawnej może jednak zostać oddalony w przypadku, gdy osoba ubiegająca się nie wykaże, że nie posiada wystarczających środków zgodnie z procedurą przewidzianą w trybie zwykłym.

6. Gdzie można uzyskać formularz wniosku o pomoc prawną?

Formularz uzyskać można w Wydziałach Informacji Prawnej (*Servicio de orientación jurídica*) Izb Radców Prawnych (*Colegios de Abogados*), Biurach Starszych Sędziów (*Decanatos*) na terenie sądów oraz w lokalnych Komisjach ds. Pomocy Prawnej (*Comisiones provinciales de Asistencia Jurídica Gratuita*).

[^Do góry](#)

W przypadku sporów transgranicznych należy posługiwać się formularzem określonym przez Komisję w decyzji z dnia 9 listopada 2004 r.

7. Jakie dokumenty należy dołączyć do wniosku o pomoc prawną?

Dokumenty zawierające:

1. informacje na temat sytuacji finansowej wnioskodawcy oraz członków jego rodziny;

2. informacje na temat sytuacji osobistej i rodzinnej wnioskodawcy;
3. informacje na temat formy ochrony prawnej, o jaką ubiega się wnioskodawca;
4. szczegółowe informacje na temat stron w procesie.

Zgodnie ze wskazaniem Hiszpanii, w przypadku sporów transgranicznych formularz można wypełnić w języku hiszpańskim.

8. Gdzie należy złożyć wniosek o pomoc prawną?

Wniosek o pomoc prawną należy złożyć w Izbie Radców Prawnych w lokalizacji sądu właściwego do rozpatrzenia głównej sprawy lub w Sądzie Wyższym („*Juzgado decano*”) w miejscu zamieszkania. Organami właściwymi do odbioru wniosków w przypadku sporów transgranicznych są Izby Radców Prawnych. Organem przekazującym wniosek jest Izba Radców Prawnych właściwa dla zwykłego miejsca pobytu lub miejsca zamieszkania wnioskodawcy.

Obywatele krajów europejskich będących sygnatariuszami Porozumienia europejskiego w sprawie przekazywania wniosków o przyznanie pomocy sądowej mogą kierować wnioski do organu centralnego wyznaczonego w tym celu przez własny kraj.

Wniosek należy złożyć przed wszczęciem postępowania, bądź też - w przypadku, gdy wnioskodawca jest pozwany - w terminie odpowiedzi na pozew. Niezależnie od tego, czy wnioskodawca jest powodem czy pozwanym, może on jednak ubiegać się o pomoc prawną w terminie późniejszym, o ile jest w stanie wykazać, iż jego sytuacja finansowa uległa zmianie.

[^Do góry](#)

9. Jak sprawdzić czy kwalifikuję się do uzyskania pomocy prawnej?

Izba Radców Prawnych może zadecydować wstępnie, co następuje:

1. wnioskodawca zostaje poinformowany, że jego wniosek zawiera braki, które należy uzupełnić w terminie 10 dni pod rygorem zamknięcia sprawy;
2. wniosek zostaje uznany za niedopuszczalny lub bezzasadny, o czym poinformowana zostaje Komisja ds. Pomocy Prawnej;
3. wniosek uznany zostaje za zgodny z ustawowymi wymogami, w uznaniu czego w terminie 15 dni powołany zostaje radca prawny oraz poinformowana zostaje Izba Adwokacka w celu wyznaczenia adwokata w terminie 3 dni; Izba Radców Prawnych przekazuje także wniosek do ostatecznego zatwierdzenia przez Komisję ds. Pomocy Prawnej.

W przypadku, gdy Izba Radców Prawnych nie udzieli odpowiedzi w terminie 15 dni, wnioskodawca może zwrócić się bezpośrednio do Komisji ds. Pomocy Prawnej, która bezzwłocznie stwierdza, czy zachodzi konieczność tymczasowego wyznaczenia adwokata i radcy prawnego do czasu weryfikacji informacji i dokumentów.

Ostateczną decyzję w sprawie przyznania pomocy prawnej podejmuje Komisja ds. Pomocy Prawnej w terminie 30 dni od daty otrzymania kompletnego wniosku. W przypadku braku decyzji po upływie 30 dni, ratyfikowane zostają tymczasowe decyzje Izby Radców Prawnych i Izby Adwokackiej.

Wnioskodawca zostaje powiadomiony o treści decyzji w terminie trzech dni, podobnie jak Izba Radców Prawnych i Izba Adwokacka, sędzia lub sąd rozpatrujący sprawę bądź starszy członek sądu, w przypadku, gdy postępowanie jeszcze się nie rozpoczęło.

10. Co powinienem zrobić, jeśli przysługuje mi pomoc prawna?

1. Wnioskodawca będący powodem składa wniosek przed wszczęciem postępowania w Izbie Radców Prawnych w lokalizacji sądu właściwego do rozpatrzenia sprawy głównej bądź w Sądzie Wyższym („*Juzgado decano*”) w miejscu zamieszkania.
2. Wnioskodawca będący pozwanym składa wniosek przed odpowiedzią na pozew. Złożenie wniosku przez pozwanego nie powoduje zawieszenia procesu, przy czym sąd, z własnej inicjatywy lub na wniosek pozwanego, może zawiesić postępowanie do czasu wydania decyzji w sprawie przyznania bądź nieprzyznania nieodpłatnej pomocy prawnej.

W przypadku sporów transgranicznych, gdzie uzyskanie pomocy prawnej ma na celu podjęcie czynności prawnych w innym państwie członkowskim, wniosek można również złożyć w Izbie Radców Prawnych (w przypadku osób zamieszkałych w Hiszpanii, które zaangażowane są w spór w innym państwie) w zwykłym miejscu pobytu lub zamieszkania wnioskodawcy.

[^Do góry](#)

11. Kto wybiera adwokata dla osoby, której przyznano pomoc prawną?

Radcę prawnego z zasady wyznacza Izba Radców Prawnych według grafiku. Wnioskodawca może jednak wybrać własnego radcę prawnego, o ile zgodzi się on zrezygnować z honorarium.

12. Czy przyznanie pomocy prawnej jest równoznaczne z pokryciem wszystkich kosztów postępowania wnioskodawcy?

Pomoc prawna obejmuje następujące koszty:

1. koszt przedprocesowej porady prawnej
2. honoraria radców prawnych i adwokatów
3. koszt publikacji ogłoszeń w dziennikach urzędowych
4. kaucje wymagane w przypadku niektórych apelacji
5. honoraria biegłych
6. 80% upust w przypadku taksy notarialnej i opłat za odpisy z Rejestru Nieruchomości i Rejestru Handlowego.

Ponadto, w przypadku sporów transgranicznych pomoc prawna obejmuje koszt tłumaczenia ustnego i tłumaczenia dokumentów, a także koszty podróży, o ile sąd, do którego została wniesiona sprawa, uzna za konieczne osobiste stawiennictwo wnioskodawcy.

13. Jeżeli przysługuje mi częściowa pomoc prawna, kto ponosi pozostałe koszty?

Jeżeli są one wyższe niż dwukrotna wartość kwoty minimalnego krajowego wynagrodzenia, lecz nie są wyższe niż czterokrotna wartość tej kwoty, w wyjątkowych przypadkach Komisja

ds. Pomocy Prawnej może przyznać pomoc przez wzgląd na sytuację osobistą i rodzinną wnioskodawcy.

W takich przypadkach, o tym, które koszty zostają objęte pomocą prawną decyduje w już sam Komitet. Koszty procesowe nieobjęte zakresem pomocy prawnej pokrywa wnioskodawca do chwili zasądzenia kosztów jednej ze stron. W przypadku orzeczenia na niekorzyść strony drugiej, to od niej wnioskodawca otrzymuje zwrot wszelkich poniesionych przez siebie kosztów procesowych.

[^Do góry](#)

W przypadku obywateli zamieszkałych w innym państwie UE, zasada ta stosowana jest w sposób ostrożny, z uwzględnieniem środków finansowych wnioskodawcy w kraju jego zamieszkania, w celu uniknięcia działania dla niego krzywdzącego.

14. Jeżeli przysługuje mi pomoc prawna, to czy obejmuje ona również koszty wszelkich odwołań po zakończeniu postępowania?

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje wszystkie etapy postępowania prawnego, w tym także składanie odwołań oraz wykonanie orzeczeń.

W przypadku postępowania egzekucyjnego wszczynanego po upływie dwóch lat od daty ostatecznego orzeczenia konieczne jest jednak ponowne złożenie wniosku o nieodpłatną pomoc prawną.

Pomoc prawna nie może być wykorzystywana na użytek innego postępowania niż to, dla którego została przyznana.

15. Jeżeli przysługuje mi pomoc prawna, to czy po może ona zostać cofnięta?

Decyzja przyznająca pomoc prawną może zostać uchylona w przypadku, gdy została uzyskana dzięki podaniu przez wnioskodawcę nieścisłych lub nieprawdziwych informacji bądź pominięciu określonych faktów.

Wyplata pomocy prawnej może zostać wstrzymana w przypadku, gdy w ciągu trzech lat sytuacja beneficjenta ulegnie poprawie.

W obydwu przypadkach stosuje się ta sama zasada ogólna: koszt ponosi strona, która przegrywa sprawę.

16. Jeżeli nie przysługuje mi pomoc prawna, czy mogę odwołać się od decyzji?

Wnioskodawca może odwołać się od decyzji w sprawie pomocy prawnej zwracając się na piśmie do Komisji ds. Pomocy Prawnej w terminie pięciu dni licząc od daty powiadomienia od decyzji. Odwołanie rozpatrywane jest przez właściwy sąd.

Dalsze informacje

Jaki wpływ ma wniosek o nieodpłatną pomoc prawną na przebieg sprawy głównej?

W przypadkach, gdy możliwość skorzystania z danego prawa podlega ograniczeniom czasowym, złożenie wniosku o nieodpłatną pomoc prawną skutkuje zawieszeniem biegu terminu.

Czym zajmuje się adwokat („*procurador*”)?

W Hiszpanii adwokat (*procurador*) jest przedstawicielem zawodów prawniczych, który może występować w sądzie, w przeciwieństwie do radcy prawnego (*abogado*). Adwokaci reprezentują swoich klientów w sądzie w trakcie całego procesu.

Postępowanie uproszczone i przyspieszone - Informacje ogólne

Istnieją specjalne procedury, które mogą nam pomóc w szybszym i łatwiejszym uzyskaniu orzeczenia

W razie wszczęcia postępowania sądowego, sąd rozpatrujący naszą sprawę będzie postępował zgodnie z całym szeregiem zasad. Zasady te mają za zadanie zapewnić, by każda ze stron miała takie same szanse przedstawienia argumentów sądowi w całym zakresie oraz by sędzia przy wydawaniu orzeczeń kierował się zasadą uczciwego procesu. Jednakże większość Państw Członkowskich wprowadziła uproszczone i przyspieszone procedury, w których zasady te są złagodzone w dwóch podstawowych przypadkach: po pierwsze, wówczas, gdy pozwany nie kwestionuje roszczenia (np. tzw. procedura dotycząca „wezwania do zapłaty”), a po drugie, w przypadku gdy wartość roszczenia nie przekracza pewnego poziomu (tzw. procedura dotycząca „drobnych roszczeń”).

Uproszczenie zasad dotyczy wszystkich etapów postępowania, np. zasad, które określają formę, w której można wnieść roszczenie lub to, czy musimy wynająć adwokata, czy też nie. Uproszczone są również zasady dotyczące ram czasowych, w których strony mogą przedstawić argumenty, dotyczące konieczności obowiązkowej rozprawy, czy też tego, w jaki sposób należy przeprowadzać dowody. Dzieje się tak również w przypadku zasad dotyczących ewentualnej mediacji, kwestii, która strona musi pokryć koszty postępowania po wydaniu orzeczenia oraz tego, czy istnieje możliwość odwołania od orzeczenia.

Wszystkie Państwa Członkowskie próbują zająć się kwestią przyspieszonego odzyskiwania należności za roszczenia niekwestionowane. W niektórych państwach, wyroki zaoczne są podstawowymi instrumentami proceduralnymi do rozstrzygnięcia kwestii roszczeń niekwestionowanych. Jednakże większość Państw Członkowskich wprowadziła tzw. procedurę dotyczącą „wezwania do zapłaty”, która okazała się być szczególnie cennym instrumentem zapewnienia szybkiego i opłacalnego odbierania należności za roszczenia niebędące przedmiotem sporu. W tej czysto pisemnej procedurze wezwanie do zapłaty doręcza się pozwanemu z pouczeniem, że ma się do niego zastosować lub zakwestionować roszczenie w pewnym przedziale czasowym. Jeżeli pozwany nie zastosuje się do tego pouczenia, wezwanie do zapłaty staje się wykonalne. Przeniesienie do postępowania

normalnego następuje tylko wówczas, gdy pozwany wniesie sprzeciw. Zatem, w przeciwieństwie do normalnych zasad proceduralnych, ciężar wszczęcia postępowania prywatno-dowodowego spoczywa na adresacie wezwania do zapłaty.

W niektórych Państwach Członkowskich istnieją również konkretne procedury dotyczące „drobnych roszczeń”, przewidujące liczne uproszczenia w odniesieniu do procedury zwykłej. W wielu przypadkach ułatwia się wniesienie roszczenia, często za pomocą specjalnego formularza. Przepisy dotyczące przeprowadzania dowodów są złagodzone i czasami istnieje możliwość czysto pisemnej procedury. Również wyklucza się lub ogranicza możliwość odwołania od orzeczenia.

Klikając na flagi poszczególnych Państw Członkowskich uzyskamy dostęp do informacji na temat procedur uproszczonych i przyspieszonych w danym państwie.

Aby uzyskać więcej informacji na temat ustawodawstwa na szczeblu wspólnotowym, należy kliknąć na ikonę „Prawa wspólnotowego”.

Aby uzyskać więcej informacji na temat prawa międzynarodowego w zakresie procedur uproszczonych i przyspieszonych, należy kliknąć na ikonę „Prawa międzynarodowego”.

1. Co według hiszpańskiego prawa oznacza pojęcie „zasilek na utrzymanie” i „obowiązek alimentacyjny”?

Zasilek na utrzymanie (alimenty) według prawa hiszpańskiego oznacza środki konieczne do utrzymania, ubrania, mieszkania, pielęgnowania zdrowia, edukacji, które określają podstawowe potrzeby pobierającego alimenty.

Osoby zobowiązane:

- a. Rodzice w stosunku do dzieci aż do momentu osiągnięcia ich samodzielności finansowej;
- b. Dzieci wobec rodziców, jeżeli jest taka potrzeba;
- c. Małżonkowie mają wzajemny obowiązek alimentacyjny w separacji albo po rozwodzie;
- d. Partnerzy w stałym związku mają wzajemny obowiązek alimentacyjny, heteroseksualni oraz homoseksualni (w zgodzie z regulacjami prawnymi związanymi z tą kwestią ustalonymi w poszczególnych regionach);
- e. Krewni w linii prostej nawet drugiego stopnia, jeżeli nie ma bliższych krewnych.

Koniecznym wymogiem jest stan kryzysu finansowego. Od pobierających w podeszłym wieku wymaga się, żeby brak środków finansowych nie był wynikiem ich własnego zaniedbania.

2. Do którego roku życia może dziecko otrzymywać zasilek na utrzymanie (alimenty)?

Zasilek mogą otrzymywać dzieci niepełnoletnie aż do momentu osiągnięcia wieku dojrzałości, który w Hiszpanii przewidziano na 18 rok życia, poza przypadkami, gdy dziecko niepełnoletnie pobiera inny zasilek.

Po osiągnięciu pełnoletniości dany obowiązek dotyczy dzieci, które nie mają wystarczających środków finansowych na utrzymanie, nie ukończyły szkoły albo nie mają pracy nie z własnej winy.

[^Do góry](#)

3. W jakich przypadkach można skorzystać z hiszpańskiego prawa?

Hiszpański kodeks cywilny (artykuł 9.7) przewiduje zasadę pozytywnej dyskryminacji i zawsze stosuje się ta ustawa, która dla składającego pozew o alimenty albo osoby, która ma przyznane alimenty jest korzystniejsza, przy czym stosują się następujące normy prawne: w uprzywilejowany sposób ustawa o pobierających alimenty, następnie ustawa o mieszkaniu dla osób, którym zostało to przyznane *lex fori*. Jeśli dojedzie do zmiany obywatelstwa albo miejsca zamieszkania, nowa ustawa będzie miała zastosowanie od momentu zmiany.

4. Z którego prawa korzystają hiszpańskie sądy, jeżeli nie mogą skorzystać z prawa hiszpańskiego?

Jeżeli pobierający i płacący alimenty są obywatelami tego samego kraju, zastosuje się prawo tego kraju. W przeciwnym razie zastosuje się prawo kraju miejsca zamieszkania osoby pobierającej alimenty, a to wtedy jeśli w zgodzie z daną ustawą osoba ma prawo do alimentów.

W przypadku, że obie strony znajdują się na terenie Hiszpanii, nie wyklucza się postępowania z wykorzystaniem przywileju zastosowania prawa przedstawionego w poprzedniej odpowiedzi.

5. Czy ubiegający się musi zwrócić się do odpowiedniej organizacji, do organu (centralnego albo regionalnego) albo do sądu, żeby zdobyć zasilek na utrzymanie?

Pozew musi zostać złożony w sądzie powszechnym.

W przypadku nieletniego dziecka jest możliwe bez jakichkolwiek formalności (5^a.) zwrócić się do państwowej prokuratury do oddziału do spraw dzieci niepełnoletnich albo do społecznego towarzystwa ochrony nieletnich, żeby te organy sformułowały pozew.

[^Do góry](#)

6. Czy można zwrócić się o zasilek na utrzymanie za krewnego, bliską osobę albo za niepełnoletnie dziecko?

Prośba o zasilek musi być złożona osobiście przez zainteresowaną stroną z wyjątkiem przypadku, jeżeli osoba jest niepełnoletnia, przy czym w tym przypadku prośbę o zasilek składa prawny przedstawiciel nieletniego dziecka, prokuratura państwowa albo społeczne towarzystwo ochrony nieletnich.

Prośbę o zasiłek można składać również za pośrednictwem przedstawiciela sądowego, konsula jakiegokolwiek hiszpańskiej placówki dyplomatycznej za granicą.

7. Jeżeli ubiegający się chce oddać sprawę do rozpatrzenia przez sąd, skąd będzie wiedział, do którego sądu powinien się zwrócić?

Zazwyczaj odpowiedni sąd w miejscu zamieszkania dłużnika. Jeżeli jest więcej współdłużników (ojciec i matka), kompetencja sądu zostanie określona względem miejsca zamieszkania któregośkolwiek z nich. Jeżeli miejsce zamieszkania dłużnika nie jest na terenie Hiszpanii, kompetencja sądu jest ustalana względem jego ostatniego miejsca zamieszkania w tym kraju. Jeżeli mogą wejść w życie poprzednie ustalenia, kompetencja sądu jest ustalana względem miejsca zamieszkania pobierającego alimenty.

8. Czy ubiegający się musi działać za pośrednictwem innej osoby (adwokata, wyznaczonej organizacji albo organu – centralnego albo regionalnego), żeby móc sprawę oddać do rozpatrzenia przez sąd? Jeżeli nie, jakie metody może stosować?

Nie jest to wymagane w przypadku, jeśli strona zainteresowana albo jej przedstawiciel prawny, który złożył skargę i będzie obecny w sądzie podczas rozprawy.

[^Do góry](#)

Jeśli skarga nie jest sformułowana osobiście, koniecznie musi w imieniu oskarżyciela występować prokurator.

Nawet jeśli o to się nie prosi, jest wskazane korzystanie z usługi adwokata

9. Z jakimi kosztami sądowymi może liczyć się składający prośbę? Jaka jest ich wysokość? Jeśli ubiegający się jest w krytycznej sytuacji finansowej, czy może liczyć na pokrycie kosztów sądowych?

W Hiszpanii nie ma opłat sądowych w postępowaniu, które przewiduje bezpłatną pomoc prawną, z wyjątkiem wynagrodzenia dla adwokatów, prokuratorów i specjalistów, jeżeli takowi uczestniczą w procesie.

Wynagrodzenie dla adwokatów i prokuratorów zależy od wymaganej sumy. Jeżeli wymaga się uznania regularnej renty (alimentów), wysokość wynagrodzenia jest ustanawiana na podstawie dziesięciokrotności rocznego dochodu (zasada 7ª artykułu 251 ustawy o cywilnym postępowaniu karnym). Jeżeli wymaga się suma jednorazowa w formie zaległości, rozpoczyna się od tej sumy. Od punktu wyjścia prawo adwokatów i prokuratora zamyka się w 8% sumy całościowej.

Pomoc finansowa na koszty sądowy jest udzielana w przypadku, jeśli oskarżyciel albo oskarżony są w krytycznej sytuacji finansowej i mogą zwrócić Sie z prośbą o bezpłatną pomoc prawną (jeśli dochód jest mniejszy niż 1000 euro miesięcznie). Pomoc polega na przypisaniu adwokata i prokuratora (na koszt państwa) w celu złożenia skargi sądowej oraz na pokryciu kosztów wynagrodzenia biegłych.

10. Jaką pomoc przewiduje sąd? Jeśli rozprawa dotyczy alimentów, jak się je oblicza? Jeżeli już są ustalone, jak się aktualizuje w zależności od zmiany okoliczności?

Zazwyczaj ustala się regularną rentę (alimenty), która w zgodzie z ustawą jest wypłacana co miesiąc i jest przekazywana w ratach z miesięcznym wyprzedzeniem. Ustalenie jednorazowej sumy bywa sporadyczne i następuje w przypadkach, jeśli sprawa dotyczy zaległych alimentów, przy czym w ten sposób zabezpiecza się przyszłe alimenty, jeżeli dłużnik się nie zobowiązał ich uiścić albo jeżeli zainteresowane strony umówiły się w ten sposób.

[^Do góry](#)

Obliczenia wysokości alimentów dokona sąd w zgodzie z normą prawną, która opiera się o potrójne założenie:

- a. potrzeby pobierającego alimenty;
- b. możliwości płacącego alimenty oraz
- c. możliwości finansowe innych osób mogących wspierać pobierającego alimenty w równym stopniu co płacący.

Decyzją sądu musi zostać rozstrzygnięty sposób ich realizacji. Realizacja ma miejsce automatycznie po upływie określonego czasu i zobowiązuje płacącego do regularnych opłat. Jeżeli płacący nie stosuje się do tych rozporządzeń, sąd wykona odpowiedni kroki zmierzające do zmiany stanu rzeczy.

Wysokość alimentów może ulec zmianie (zawsze na podstawie podania zainteresowanej strony), jeżeli **zasadniczo** zmieniają się warunki, na podstawie których podejmuj się w danej sprawie decyzję:

- a. Podwyższenie alimentów zostanie wzięte pod uwagę, gdy polepszy się sytuacja płacącego a pogorszy pobierającego.
- b. Zniżenie alimentów zostanie wzięte pod uwagę, jak pogorszy się sytuacja majątkowa osoby płacącej alimenty i polepszy się sytuacja majątkowa pobierającego alimenty.

W ostateczności można obowiązek alimentacyjny znieść, jeśli zostaną zlikwidowane powody jego nałożenia.

11. Jak i komu będą wypłacane alimenty?

Alimenty zazwyczaj są wypłacane w formie finansowej. Istnieją jednak wyjątki:

- a. dłużnik może zastąpić płacenie alimentów udzieleniem we własnym domu wierzycielowi noclegu i jedzenia, jednak ta możliwość istnieje tylko w przypadku, gdy między zainteresowanymi nie ma złych stosunków.
- b. Spłacenie alimentów w postaci oddania majątku albo wypłaty jednorazowej jest wyjątkiem i dochodzi do niego tylko w przypadku zaległości lub jeżeli istnieje poważne ryzyko utraty majątku lub długotrwałego niespełnienia zobowiązań względem wierzyciela.

Alimenty są wypłacane wierzycielowi. Najczęściej stosuje się przelew bankowy.

[^Do góry](#)

Jeżeli poborcą alimentów jest niepełnoletnie dziecko albo osoba niepełnoprawna, wypłata musi być zrealizowana na rzecz przedstawiciela prawnego.

12. Jeżeli dłużnik nie płaci dobrowolnie, jakie są stosowane środki egzekwowania?

W Hiszpanii stosuje się następujące środki prawne:

- i. potrącenie z wypłaty (poza życiowym minimum określonym przez sąd);
- ii. potrącenie z nadpłaty podatku;
- iii. zablokowanie konta bankowego;
- iv. potrącenie z wypłaty opłat socjalnych;
- v. zajęcie majątku albo spieniężenie mienia;
- vi. w nadzwyczajnych sytuacjach – więzienie.

13. Czy istnieje organ, który może pomóc wierzycielowi ściągnąć należność?

Nie, z wyjątkiem alimentów na małe dzieci, przy czym w tym przypadku Ministerstwo Finansów jest uprawnione występować jako przedstawiciel.

14. Czy istnieje organ, który może zastąpić dłużnika w płaceniu alimentów albo jej części?

Aktualnie nie istnieje prawna regulacja w tej sprawie. Jest brana pod uwagę możliwość założenia funduszu alimentacyjnego, ale na razie nie istnieje.

15. Czy hiszpańskie urzędy mogą udzielić pomocy składającemu pozew?

Tak, ale tylko w przypadku, gdy jest w kryzysowej sytuacji finansowej i poprosi o bezpłatną pomoc prawną. W tym przypadku państwo bezpłatnie wyznaczy dla niego adwokata i prokuratora w celu złożenia prawidłowego pozwu.

16. Jeśli tak, jak nazywa się i jaki jest adres danego organu? Czy można skontaktować się z tym organem na szczeblu miejscowym czy centralnym?

Dany organ to ZESPÓŁ BEZPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ, którą można uzyskać kontaktując się z izbami adwokackimi albo za pośrednictwem jakiegokolwiek sądu. Można ubiegać się o taką pomoc również w jakiegokolwiek ambasadzie czy konsulacie Hiszpanii za granicą.

[^Do góry](#)

Jakakolwiek osoba może zwrócić się do miejscowego zespołu bezpłatnej pomocy prawnej w mieście, gdzie złoży nieformalną pisemną skargę, w której poda dane i adres oraz poprosi o wyznaczenie prawnika i prokuratora w celu sformułowania oskarżenia.

Podanie o bezpłatną pomoc prawną składa się na formularzu .

17. Jakiego rodzaju pomocy udzieli dany organ osobie ubiegającej się?

Zespół bezpłatnej pomocy prawnej odda do dyspozycji adwokata i prokuratora, którzy będą osobie ubiegającą się reprezentować przed sądem. Adwokat będzie informował osobę ubiegającą się o jej prawach i będzie wykonywał kroki przewidziane procedurą w jej imieniu aż do momentu ogłoszenia wyroku.

18. Czy osoba ubiegająca się może zwrócić się bezpośrednio do urzędu albo organu administracyjnego w Hiszpanii?

Nie istnieje regulacja prawna w tej sprawie. Zainteresowana strona musi zwrócić się do kompetentnego sądu.

19. Jeśli tak, jak nazywają się dane organy i jaki mają adres? Jak się do nich zwrócić?

Nie istnieje regulacja prawna w tej kwestii.

20. Jaki rodzaj pomocy może dany organ udzielić osobie ubiegającej się?

Nie istnieje regulacja prawna w tej kwestii.

1. Co w praktyce oznacza pojęcie „władza rodzicielska”? Jakie są prawa i obowiązki osoby, której przysługuje władza rodzicielska?

Władza rodzicielska obejmuje prawa i obowiązki osób fizycznych, w normalnej sytuacji będących rodzicami, lub osób prawnych ustanowionych z mocy prawa lub na mocy orzeczenia sądowego dotyczącego osoby lub majątku dziecka.

W sytuacji, gdy rodzice nie zamieszkują razem w szczególności rozstrzygane są kwestie opieki nad dzieckiem i trybu odwiedzin.

2. Komu z zasady przysługuje władza rodzicielska nad dzieckiem?

Władza rodzicielska nad dzieckiem przysługuje rodzicom.

W przypadku separacji, rozwodu, rozpadu związku małżeńskiego lub braku współżycia pomiędzy rodzicami wszystkie prawa i obowiązki dotyczące osoby dziecka i jego majątku przysługują obojgu rodzicom z wyłączeniem sytuacji wyjątkowych.

Jeżeli rodzice żyją w separacji władza rodzicielska przysługuje temu rodzicowi, z którym dziecko zamieszkuje, chyba że sędzia, na wniosek drugiego rodzica, postanowi inaczej. Jest to sytuacja zwyczajowa.

3. Czy w sytuacji, gdy rodzice nie są w stanie lub nie chcą sprawować władzy rodzicielskiej można władzę rodzicielską przyznać innej osobie?

Hiszpańskie prawo, w sytuacji gdy rodzice nie są w stanie sprawować władzy rodzicielskiej, dopuszcza możliwość przyznania władzy rodzicielskiej nad dziećmi innym członkom rodziny, osobom lub instytucjom wyznaczanym, odpowiednio, decyzją administracyjną lub sądową.

4. W jaki sposób ustala się przyszłe wykonywanie władzy rodzicielskiej w przypadku, gdy rodzice się rozwiodą lub pozostają w separacji?

Jeżeli rodzice się rozwiodą lub żyją w stanie separacji wykonywanie władzy rodzicielskiej można ustalić w następujący sposób:

- Przedstawiając propozycję ugody w tej sprawie wspólnie złożoną przez obie strony, która musi zostać zatwierdzona przez sąd.
- Poprzez orzeczenie sądowe wydane w trybie postępowania spornego.

Władza rodzicielska, mając za zadanie ochronę dobra dziecka, przysługuje obojgu rodzicom.

Pokrótkie można wyróżnić następujące sposoby sprawowania opieki nad dzieckiem:

- Przyznanie prawa do opieki nad dzieckiem jednemu z rodziców jest rozwiązaniem stosowanym najczęściej, zarówno w przypadku separacji i rozwodów uzgadnianych za porozumieniem stron, jak też przeprowadzanych w trybie postępowania spornego.
- Przyznanie prawa do wspólnej opieki nad dzieckiem naprzemiennie obojgu rodzicom, w tych okresach czasu, w których dziecko przebywa z danym rodzicem, jest rozwiązaniem stosowanym przede wszystkim przy ugodzie zawieranej przez obojga rodziców.
- W sytuacjach wyjątkowych prawo do opieki nad dzieckiem może być przyznane innej osobie na podstawie orzeczenia sądowego wydanego na wniosek rodziców dziecka lub bezpośrednio przez sędziego.
- W przypadkach, gdy opiekę nad dzieckiem sprawuje organ administracji sytuacja ta pozostaje bez zmian i opieki nad dzieckiem nie przyznaje się żadnemu z jego rodziców.

5. Jeżeli rodzice zawrą ugodę w sprawie wykonywania władzy rodzicielskiej, jakich formalności należy dopełnić, aby uгода ta stała się prawnie obowiązująca?

Rodzice, którzy dojdą do porozumienia w sprawie sprawowania władzy rodzicielskiej muszą przedstawić podpisaną przez siebie pisemną ugodę zawierającą wszystkie uzgodnienia, w której, oprócz innych ustaleń, zostaną wyraźnie określone następujące kwestie:

- Opieka nad dzieckiem.
- Tryb odwiedzin dziecka przez rodziców.
- Sprawowanie władzy rodzicielskiej.
- Sposób korzystania z domu rodzinnego.
- Świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka.

Rodzice składają ugodę, o której mowa, wraz z wnioskiem o jej rozpatrzenie we właściwym sądzie pierwszej instancji, w którym muszą ją ratyfikować. Sędzia poddaje ocenie rzeczoną ugodę po wysłuchaniu dziecka w celu stwierdzenia, czy jest ono zdolne do wyrażenia własnej opinii.

Jeżeli sędzia uzna ugode za korzystną dla dobra dziecka, zatwierdzi ją w orzeczeniu separacji, rozvodu lub w przypadkach, w których rodzice nie są połączeni związkiem małżeńskim, w ostatecznym orzeczeniu dotyczącym sprawowania opieki nad dzieckiem i świadczenia alimentacyjnego na jego rzecz.

6. Jeżeli rodzice nie zawrą ugody w sprawie wykonywania władzy rodzicielskiej, jakie są alternatywne środki rozwiązania takiego sporu bez wnoszenia sprawy do sądu?

Alternatywnie do orzeczeń sądowych do ugody pomiędzy stronami może doprowadzić mediacja rodzinna.

Jednak, żeby nabrać mocy wykonawczej, wszystkie ugody muszą być zatwierdzone orzeczeniem sądu.

7. Jeżeli rodzice wniosą sprawę do sądu, w jakich kwestiach dotyczących niepełnoletniego dziecka może orzekać sędzia?

Sędzia, po wysłuchaniu dziecka w celu stwierdzenia, czy jest ono zdolne do wyrażenia własnej opinii i zawsze po wysłuchaniu dziecka w wieku powyżej 12 lat, a także starając się nie rozdzielać rodzeństwa, w orzeczeniu sądowym musi zdecydować o zastosowaniu następujących środków zabezpieczenia interesów dziecka:

[^Do góry](#)

- Środków prawnych w zakresie opieki nad dzieckiem i jego kształcenia, przyznając opiekę nad dzieckiem jednemu z rodziców lub obojgu naraz.
- Trybu odwiedzin dziecka przez rodziców ze wskazaniem czasu, sposobu i miejsca, w jakich mogą oni się z dzieckiem kontaktować i przebywać w jego towarzystwie.
- Wyjątkowo, w przypadku wystąpienia ważnych okoliczności lub, jeżeli jeden z rodziców w stopniu poważnym i powtarzalnie nie wywiązuje się ze swoich obowiązków, może zaistnieć konieczność ograniczenia lub zawieszenia prawa do odwiedzin.
- Przyznania całkowitej lub częściowej władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, jeżeli istnieje ku temu przyczyna i jest to uzasadnione dobrem dziecka oraz, w uzasadnionym przypadku, pozbawienia rodzica władzy rodzicielskiej.
- Przyznania świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka wypłacanych przez każdego z rodziców w celu zaspokojenia potrzeb dziecka z uwzględnieniem uwarunkowań ekonomicznych w celu zapewnienia skuteczności tego środka.
- Przyznania prawa do korzystania z domu rodzinnego i przedmiotów codziennego użytku przede wszystkim z uwzględnieniem dobra dziecka w przypadku braku porozumienia pomiędzy rodzicami w tym zakresie.

8. Jeżeli orzeczenie sądu przyznaje jednemu z rodziców wyłączną władzę rodzicielską, czy oznacza to, że rodzic ten może podejmować decyzje dotyczące wszystkich spraw związanych z dzieckiem bez uprzedniej konsultacji z drugim rodzicem?

Władza rodzicielska z zasady przysługuje obojgu rodzicom, z tego też względu prawo do podejmowania decyzji we wszystkich sprawach dotyczących dziecka przysługuje obojgu rodzicom, nawet jeżeli tylko jedno z nich ma przyznane prawo do opieki nad dzieckiem.

W przypadku braku porozumienia pomiędzy rodzicami w zakresie decyzji dotyczących dziecka, które mogą lub powinny być podejmowane odnośnie kształcenia dziecka, takich jak wybór szkoły lub zajęć pozaszkolnych, ochrony zdrowia dziecka, takich jak wybór lekarza, rozwoju duchowego poprzez wychowanie religijne, wyboru kraju zamieszkania dziecka, itd., każdy z rodziców może zwrócić się do sądu o rozstrzygnięcie takiego sporu.

Sędzia po wysłuchaniu obydwu stron oraz dziecka, jeżeli jest ono zdolne do wyrażenia własnej opinii, podejmie niepodlegającą apelacji decyzję o przyznaniu prawa do podejmowania decyzji ojcu lub matce dziecka. W przypadku gdyby nieporozumienia powtarzały się lub zaistniała inna przyczyna, która w stopniu poważnym utrudni wykonywanie władzy rodzicielskiej, sędzia może przyznać prawo do podejmowania decyzji jednemu z rodziców w całości lub częściowo albo nawet może rozdzielić funkcje rodzicielskie pomiędzy rodziców.

Wszystkie te środki mogą być stosowane maksymalnie przez okres dwóch lat.

9. Co w praktyce oznacza orzeczenie sądu o przyznaniu rodzicom wspólnej opieki nad dzieckiem?

W sytuacji, gdy opieka nad dzieckiem przyznana jest wspólnie obojgu rodzicom w praktyce oznacza to, że każdy z rodziców naprzemiennie otacza dziecko bezpośrednią codzienną opieką przez uprzednio ustalony okres czasu, który powinien być zbieżny z okresem nauki w szkole np. trymestrem lub rokiem szkolnym.

Pociąga to także za sobą podział pomiędzy rodziców wszystkich okresów wakacyjnych.

Ten sposób sprawowania opieki nad dzieckiem nie jest zwyczajowo stosowany, chociaż występuje on częściej w postępowaniach, w których przyznanie władzy rodzicielskiej odbywa się na wniosek rodziców w oparciu o zawartą przez nich ugodę.

10. Do jakiego sądu lub urzędu należy się zwrócić z powództwem dotyczącym władzy rodzicielskiej? Jakich formalności należy dopełnić i jakie dokumenty należy dołączyć do pozwu?

Sądem właściwym w postępowaniach rozwodowych lub dotyczących separacji opartych na ugodzie jest sąd pierwszej instancji właściwy dla ostatniego wspólnego miejsca zamieszkania małżonków lub dla miejsca zamieszkania którejkolwiek z osób składających wniosek.

W małżeńskich postępowaniach spornych sądem właściwym jest sąd pierwszej instancji właściwy dla miejsca zamieszkania małżonków, natomiast w przypadku, gdy zamieszkują oni w różnych okręgach sądowych, strona pozywająca może wybrać sąd właściwy dla ostatniego miejsca zamieszkania małżonków albo sąd właściwy dla miejsca zamieszkania strony pozwanej.

W postępowaniach sądowych dotyczących wyłącznie opieki nad dzieckiem i świadczeń alimentacyjnych, w przypadku rodziców nie będących w związku małżeńskim, sądem

właściwym jest sąd pierwszej instancji właściwy dla ostatecznego wspólnego miejsca zamieszkania rodziców, natomiast w przypadku, gdy zamieszkują oni w różnych okręgach sądowych strona pozywająca może wybrać sąd właściwy dla miejsca zamieszkania strony pozwanej lub miejsca zamieszkania dziecka.

11. Jaki jest tryb postępowania w takich sprawach? Czy istnieje postępowanie nadzwyczajne?

W takich sprawach stosuje się następujące tryby postępowania:

- W sytuacjach, w których strony postępowania zawarły ugodę stosuje się postępowanie porozumiewawcze przewidziane w artykule 777 Kodeksu Postępowania Cywilnego dla separacji, rozvodu i zastosowania definitywnych środków w zakresie opieki i świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka w przypadku, gdy jego rodzice nie są małżeństwem.
- Jeżeli strony nie zawarły ugody stosuje się postępowanie sporne regulowane artykułami 770 i 774 Kodeksu Postępowania Cywilnego również w postępowaniu w sprawach małżeńskich i dotyczących dziecka, w sytuacji gdy jego rodzice nie są małżeństwem.

W sytuacjach nagłych można starać się o zastosowanie środków wynikających z następujących trybów postępowania:

[^Do góry](#)

- Środków tymczasowych poprzedzających wniesienie powództwa o unieważnienie małżeństwa, separację, rozwód lub stosowanych w postępowaniach dotyczących opieki nad dziećmi i świadczeń alimentacyjnych. Regulują to artykuły 771 i 772 Kodeksu Postępowania Cywilnego.

Wyraźnie tam określono, że w przypadku zaistnienia nagłych przyczyn pierwsze przyjęte postanowienie może zastosować środki o charakterze natychmiastowym.

- Środków tymczasowych wynikających z przyjęcia powództwa o wszczęcie postępowania w sprawie małżeńskiej lub dotyczącej dziecka, podobnie jak w sytuacjach opisanych powyżej. Jest to przewidziane w artykule 773 Kodeksu Postępowania Cywilnego.

12. Czy istnieje możliwość uzyskania bezpłatnej pomocy sądowej w celu pokrycia kosztów postępowania?

Pełna lub częściowa bezpłatna pomoc sądowa może zostać udzielona pod warunkiem, że spełnione zostaną wymagania uprawniające do jej uzyskania zgodnie z ustawą o bezpłatnej pomocy sądowej. (Patrz "[Pomoc sądowa – Hiszpania](#)").

13. Czy orzeczenia dotyczące władzy rodzicielskiej podlegają apelacji?

W celu ustalenia, czy przysługuje prawo do odwołania się należy określić rodzaj orzeczenia wydanego w zakresie władzy rodzicielskiej:

- W postępowaniach spornych od wszystkich orzeczeń można się odwoływać do sądu prowincji.
- W postępowaniach porozumiewawczych można się odwoływać do sądu prowincji tylko w przypadku, gdy któryś z przyjętych środków nie mieści się w ramach ugody zawartej pomiędzy stronami.
- Prawo nie przewiduje żadnych środków odwoławczych w stosunku do orzeczeń dotyczących środków tymczasowych poprzedzających lub środków tymczasowych oraz rozstrzygnięć w zakresie władzy rodzicielskiej.

14. W niektórych przypadkach może wystąpić konieczność zwrócenia się od innego sądu lub urzędu o wykonanie wyroku w sprawie władzy rodzicielskiej. Jaki jest tryb postępowania w takich sprawach?

W przypadkach, w których postanowienia sądowe dotyczące władzy rodzicielskiej nie są dobrowolnie wykonywane można się zwracać do sądu pierwszej instancji, który postanowienia te wydał, z wnioskiem o wydanie przymusowego nakazu wykonawczego dotyczącego nie zastosowanych środków określonych postanowieniem.

[^Do góry](#)

Orzeczenie lub postanowienie, wobec realizacji którego istnieje roszczenie, zostanie rozpoznane i zostanie wydany przymusowy nakaz wykonawczy przeciwko osobie, która nie wykonała tego orzeczenia.

15. Co należy zrobić, aby orzeczenie w sprawie władzy rodzicielskiej wydane przez sąd w innym Państwie Członkowskim zostało uznane i wykonane w Hiszpanii? Jaki jest tryb postępowania w takich sprawach?

Orzeczenia wydane w innym Państwie Członkowskim w sprawie wykonywania władzy rodzicielskiej w postępowaniach w sprawach małżeńskich dotyczące wspólnego dziecka, które mają klauzulę wykonalności w rzeczonym Państwie Członkowskim i które zostaną zgłoszone, będą uznane w Hiszpanii na wniosek którejkolwiek z zainteresowanych stron bez konieczności wszczynania postępowania zgodnie z postanowieniami [Rozporządzenia Rady \(WE\) Nr 2201/2003](#) z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej.

Starając się o wykonanie orzeczenia należy za pośrednictwem adwokata złożyć wniosek o wykonanie orzeczenia wraz z jego kopią spełniającą wymagania dotyczące ustalenia jej autentyczności, zgodnie ze znormalizowanym formularzem stanowiącym Załącznik V do wyżej wymienionego Rozporządzenia, do sądu właściwego dla miejsca pobytu dziecka i miejsca wykonania orzeczenia.

W sytuacjach nie objętych wspomnianymi wyżej przepisami dotyczącymi odpowiedzialności rodzicielskiej w stosunku do dzieci ze związków pozamałżeńskich do czasu wejścia w życie projektu Rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, (opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej z dnia 27 sierpnia 2002 r.), orzeczenia takie będą uznawane zgodnie z zasadami ogólnymi procedury exequatur i będą one mogły być wykonane po ich uznaniu zgodnie z prawem hiszpańskim.

16. Do jakiego sądu w Hiszpanii należy się zwrócić, aby zakwestionować uznanie orzeczenia w sprawie władzy rodzicielskiej wydane przez sąd w innym Państwie Członkowskim? Jaki jest tryb postępowania w takich sprawach?

W celu zakwestionowania uznania w Hiszpanii orzeczenia w sprawie władzy rodzicielskiej wydanego w innym Państwie Członkowskim strona zainteresowana powinna się zwrócić do sądu pierwszej instancji, do którego złożono wniosek o uznanie orzeczenia powołując się na jedną z przyczyn nieuznania przewidzianych Rozporządzeniem Rady Nr 1347/2000.

Przyczyny nieuznania orzeczenia, na które się można powołać są następujące: jeżeli uznanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym Państwa Członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie, jeżeli nie umożliwiono dziecku bycia wysłuchanym, jeżeli orzeczenie wydano w nieobecności osoby, której ono dotyczy i nie doręczono jej pisma wszczynającego postępowanie, chyba że zostało potwierdzone, że osoba ta bez zastrzeżeń przyjęła orzeczenie, jeżeli orzeczenie umniejszające władzę rodzicielską osoby zostało wydane bez umożliwienia tej osobie jej wysłuchania, jeżeli orzeczenia tego nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym później.

17. Jakie prawo jest stosowane w postępowaniu dotyczącym władzy rodzicielskiej w przypadku, gdy dziecko lub strony postępowania nie mieszkają w Hiszpanii albo mają inne obywatelstwo?

Prawem stosowanym w postępowaniu dotyczącym władzy rodzicielskiej jest prawo osobiste dziecka, a jeżeli nie można go ustalić, prawo miejsca zwykłego pobytu dziecka.

Alternatywne sposoby rozwiązywania sporów - Hiszpania

W przypadku rozwiązywania sporów, drogę sądową należy traktować jako ostateczne wyjście, jako że jest ona kosztowna (opłaty sądowe) i czasochłonna (biorąc pod uwagę długość trwania całości postępowania sądowego i ewentualne okolicznościowe opóźnienia w wymierzaniu sprawiedliwości).

Zawsze lepiej jest najpierw podjąć próbę osiągnięcia ugody pozasądowej lub polubownego rozwiązania. Samo prawo hiszpańskie propaguje stosowanie tych alternatywnych środków, ułatwiając do nich dostęp, a w niektórych przypadkach, jak na przykład w przypadku określonych sporów dotyczących zatrudnienia, nakazując ich zastosowanie przed wstąpieniem na drogę sądową.

Poniżej przedstawiono praktyczne informacje na temat alternatywnego rozstrzygnięcia sporów w Hiszpanii.

W Hiszpanii, oprócz negocjacji prywatnych, stanowiących zwykle jeden z najistotniejszych aspektów praktyki prawniczej, istnieje **postępowanie pojednawcze**, które **musi** być prowadzone przed Służbami Mediacyjnymi Administracji Pracy przed sprawą sądową z zakresu prawa pracy (link do sądu pracy).

W sądach cywilnych dla postępowania dotyczącego kwot powyżej 3 000 €, po złożeniu wniosku i odpowiedzi od pozwanego stosuje się obowiązkową procedurę pojednawczą. Procedurę tę prowadzi sędzia, który jest zobowiązany dokładać starań w celu osiągnięcia porozumienia. Postępowanie sądowe rozpoczyna się jedynie wówczas, gdy procedura ta nie zakończy się powodzeniem.

Jedną z funkcji urzędników sądowych jest prowadzenie postępowania pojednawczego, na warunkach określonych w prawach proceduralnych, łącznie ze szczególnymi pracami mediacyjnymi. Funkcja ta nie będzie obowiązywać do momentu wejścia w życie Ustawy o dobrowolnej jurysdykcji.

Arbitraż polega na zastępowaniu, za zgodą stron, interwencji i orzeczeń sądów interwencjami i orzeczeniami arbitra (strony trzeciej lub trybunału arbitrażowego). Podlega to prawu prywatnemu, aczkolwiek w ostatnich latach instytucjonalny aspekt arbitrażu rozwijają ministerstwa spraw konsumenckich i izby handlowe.

Stosując postępowanie pojednawcze lub arbitraż można rozstrzygnąć każdy rodzaj sporu, z wyjątkiem:

- Spraw, dla których wydany został ostateczny wyrok sądowy, z wyjątkiem kwestii wynikających z wykonania;

- Spraw nierozzerwalnie związanych z innymi sprawami, w przypadku których strony nie posiadają mocy decyzyjnej, na przykład status cywilny osób, kwestie przyszłego utrzymania i sprawy małżeńskie (separacja, unieważnienie i rozwód), aczkolwiek kwestie finansowe z nich wynikające można rozstrzygać poza sądem;
- Sprawy, w których, zgodnie z prawem, wymagana jest interwencja Służb Prokuratury Publicznej celem reprezentowania i obrony osób, które w związku z niezdolnością do działania lub brakiem zastępstwa prawnego nie mogą prowadzić czynności samodzielnie, jak ma to miejsce w przypadku niezdolności do czynności prawnych i osób małoletnich;
- Spraw konsumenckich nie można rozstrzygać w drodze arbitrażu w przypadku otrucia, urazów, śmierci lub dowodów przestępstwa opartych na domniemaniu faktycznym.

Postępowanie pojednawcze reguluje Kodeks Postępowania Cywilnego (dla procedur cywilnych) i Kodeks Postępowania Pracy (dla procedur związanych z zatrudnieniem).

[^Do góry](#)

W sprawach cywilnych, do momentu wejścia w życie Ustawy o dobrowolnej jurysdykcji, postępowanie pojednawcze jest dowolne i nie można go narzucić. Kompetencje w zakresie rozpoznawania postępowania pojednawczego posiadają sędziowie sądów pierwszej instancji oraz Sędziowie Pokoju (sędziowie niezawodowi) właściwi dla adresu, lub w przypadku jego braku – miejsca zamieszkania pozwanego. Dokument pojednawczy, zawierający porozumienia pomiędzy stronami, stanowi instrument wykonawczy, który można wykorzystać w celu wszczęcia postępowania wykonawczego.

Arbitraż reguluje Ustawa o arbitrażu, ustawa nr 60/2003 z dnia 23 grudnia 2003 r. Ustawa ta stosuje się również do specjalnych mechanizmów arbitrażowych, z których najczęściej stosowanym w praktyce jest arbitraż w sprawach konsumenckich dla rozstrzygnięcia sporów dotyczących konsumpcji towarów i usług objętych Ustawą nr 26/1984 z dnia 19 lipca 1984 r. w sprawie ogólnej ochrony konsumenta i użytkownika.

Podstawą dla arbitrażu w Hiszpanii może być prawo lub zasada słuszności. Ogólnie arbitraż rozwiązuje spory, stosując obowiązujące prawo, chyba że strony udzielią wyłącznego upoważnienia do rozstrzygnięcia sporu wyłącznie na podstawie zasady słuszności. Kryterium słuszności, czyli innymi słowy brak zastosowania obowiązującego ustawodawstwa, jest kryterium stosowanym do poparcia wyroków arbitrażowych w niektórych instytucjonalnych postępowaniach arbitrażowych, jak na przykład tych dotyczących spraw konsumenckich.

Z listy poniżej należy wybrać sytuację odpowiadającą naszej, aby dowiedzieć się, czy możemy skorzystać z któregoś z dostępnych środków alternatywnego rozstrzygnięcia sporów:

Spory między osobami fizycznymi

Musi istnieć porozumienie w sprawie arbitrażu, które może przyjąć formę klauzuli w kontrakcie lub może stanowić niezależną umowę. Powinno ono stwierdzać, że strony zgadzają się poddać arbitrażowi wszelkie spory, jakie mogą zaistnieć lub zaistniały w odniesieniu do określonego stosunku prawnego, o charakterze umownym lub pozaumownym.

Umowę arbitrażową należy sporządzić w formie pisemnego dokumentu z podpisami stron lub w drodze wymiany pism, telegramów, faksów lub innych środków telekomunikacyjnych umożliwiających odnotowanie istnienia umowy.

Wymóg ten uważać się będzie za spełniony, jeśli umowa arbitrażowa zapisana jest i dostępna dla późniejszych konsultacji na nośniku elektronicznym, optycznym lub innym.

[^Do góry](#)

Umowę arbitrażową uważa się za ujętą w umowie pomiędzy stronami, jeśli została ona zapisana w formie dokumentu, który strony przekazały sobie w którejś z form wspomnianych w poprzednim akapicie.

Dla swojej ważności umowa ta nie może odnosić się do spraw, które z mocy prawa są wyłączone z arbitrażu.

Żadne prawo ani wyrok sądowy nie może zmusić stron do skorzystania z arbitrażu. W przypadku osób prywatnych korzystanie z arbitrażu jest dobrowolne.

W arbitrażu zachowuje się zasady równości, prawa do przesłuchania i postępowania prywatno-dowodowego. Arbitr musi traktować strony w sposób równy i stworzyć każdej z nich wystarczającą możliwość dochodzenia jej praw. Jest on również zobowiązany zachować poufność informacji uzyskanych w trakcie postępowania arbitrażowego.

Strony mają dowolność uzgodnienia procedury, którą następnie muszą stosować arbitrzy. Jeżeli porozumienie w tej kwestii nie jest możliwe, arbitr może, z zastrzeżeniem przepisów Ustawy o arbitrażu, poprowadzić procedurę arbitrażową według własnego uznania. To umocowanie arbitrów obejmuje prawo do decydowania w kwestii dopuszczalności, istotności i użyteczności dowodów, wysłuchania zeznań, nawet z inicjatywy arbitra, oraz w kwestii ważenia dowodów.

Jeżeli strony nie uzgodnią inaczej, arbitr podejmie decyzję, czy w celu przedstawienia argumentów, wysłuchania zeznań i wniesienia pisemnych oświadczeń stron musi odbyć się rozprawa, czy też może odbyć się to wyłącznie w formie pisemnej.

Jeżeli strony nie uzgodnią inaczej, zarówno arbitrzy jak i organ arbitrażowy mogą zwrócić się do stron o zaliczkową płatność funduszy, które uważają za konieczne dla pokrycia opłat i kosztów arbitrów, oraz kosztów, jakie mogą pojawić się w trakcie procedury. W przypadku niedokonania przez strony tych płatności zaliczkowych, arbitrzy mają prawo zawiesić lub zakończyć procedurę arbitrażową. Jeżeli jedna ze stron nie dokonała płatności w przewidzianym terminie, arbitrzy mogą, przed ogłoszeniem zakończenia lub zawieszenia procedury, przekazać ten fakt pozostałym stronom, tak aby mogły one, jeśli zechcą, dokonać płatności w imieniu tej strony, w przewidzianym do tego celu terminie.

Dla tego typu arbitrażu nie przewiduje się bezpłatnej pomocy prawnej.

Wyrok w sprawie sporu, który wydaje arbitr określa się jako „*laudo*”. Wszystkie wyroki arbitrażowe muszą być sporządzane w formie pisemnej z podpisami arbitrów, którzy mogą wyrazić rozbieżny pogląd. W przypadku więcej niż jednego arbitra wystarczające są podpisy większości członków panelu arbitrażowego lub po prostu przewodniczącego. Wyrok

arbitrażowy uznaje się za odnotowany, jeśli istnieje zapis jego treści oraz podpisów, oraz jest on dostępny dla późniejszych konsultacji na nośniku elektronicznym, optycznym lub innym. Arbitr musi wyjaśnić podstawy swojej decyzji, w kontekście prawa lub zasady słuszności. Z zastrzeżeniem uzgodnień istniejących między stronami, arbitrzy mogą określić w wyroku arbitrażowym koszty arbitrażu, które obejmują opłaty i koszty arbitrów oraz, w stosownych przypadkach, opłaty i koszty radcy prawnego i zastępców prawnych stron, koszt usług świadczonych przez organ arbitrażowy oraz inne koszty wynikające z procedury arbitrażowej.

[^Do góry](#)

Jeżeli wyrok arbitrażowy nie zostanie wypełniony dobrowolnie, istnieje możliwość wszczęcia postępowania wykonawczego za pośrednictwem sądów, zgodnie z przepisami Kodeksu Postępowania Cywilnego ([link do zestawienia dot. wykonywania orzeczeń](#)).

W przypadku różnicy zdań w kwestii obowiązkowego charakteru wyroku arbitrażowego, umowa arbitrażowa zobowiązuje strony do przyjęcia postanowień wyroku i zabrania sądom rozpoznawania sporów przedłożonych do arbitrażu, w przypadku jeśli któraś z zainteresowanych stron powoła się na wyrok w trakcie procesu sądowego.

Umowa arbitrażowa nie uniemożliwia stronom zwrócenia się do sądu o przyjęcie środków zapobiegawczych lub sądowi przyznania takich środków, przed lub w trakcie procedury arbitrażowej ([link do środków tymczasowych i zapobiegawczych](#)).

Wyrok arbitrażowy może zostać anulowany na podstawie wniosku jednej ze stron, która będzie twierdzić i udowodni, co następuje:

- Umowa arbitrażowa nie istnieje lub jest nieważna;
- Strona nie została właściwie zawiadomiona o mianowaniu arbitra lub o postępowaniu arbitrażowym lub z jakiegokolwiek innego powodu nie miała możliwości dochodzenia swoich praw;
- Arbitrzy podjęli decyzje w sprawie innych kwestii, których nie poddano im do rozstrzygnięcia;
- Mianowanie arbitrów lub postępowanie arbitrażowe nie były zgodne z umową pomiędzy stronami, chyba że umowa ta pozostaje w sprzeczności z obowiązującymi przepisami Ustawy lub, w przypadku braku takiej umowy, mianowanie lub procedura nie były zgodne z Ustawą;
- Arbitrzy podjęli decyzje w sprawach, których nie można poddawać arbitrażowi;
- Wyrok arbitrażowy działa w sprzeczności z polityką publiczną.

Postępowanie unieważniające należy wszcząć przed sądem regionalnym; od jego wyroku nie można się odwołać.

Spory rodzinne

Jeżeli chodzi o procedury separacyjne i rozwodowe, sądy propagują rozstrzygnięcie konfliktów w drodze wzajemnych uzgodnień pomiędzy stronami, biorąc pod uwagę fakt, że postępowanie wszczęte z powodu konfrontacji pomiędzy stronami można zakończyć polubownie. Umowa, która musi obejmować aspekty dotyczące kurateli i opieki nad dziećmi, uzgodnień dot. odwiedzin, udziału w kosztach wynikających z małżeństwa oraz, w stosownych przypadkach, utrzymania i wykorzystania miejsca będącego miejscem

zamieszkania rodziny, uzyska zatwierdzenie ze strony sądu wyłącznie jeżeli uzna się, że nie szkodzi ona interesom osób małoletnich lub żadnej ze stron związku. Służby Prokuratury Publicznej interwenują w przypadku jeśli sprawa dotyczy osób małoletnich, a sądy mogą zaproponować zmiany, jeśli uznają je za wskazane.

Patrz „[Rozwód – Hiszpania](#)”, „[Władza rodzicielska – Hiszpania](#)” oraz „[Roszczenia alimentacyjne - Hiszpania](#)”.

W niektórych Wspólnotach Autonomicznych, takich jak Katalonia, Walencja i Kraj Basków mediacje rodzinne podlegają specjalnym zasadom.

Spory pomiędzy pracodawcami a pracownikami

Strona w budowie.

Spory pomiędzy właścicielami a najemcami

Ustawa nr 49/2003 z dnia 26 listopada 2003 r. w sprawie dzierżawy gospodarstw rolnych zniosła obowiązkowe interwencje rad arbitrażowych dla gospodarstw rolnych w przypadku określonych sporów, jak na przykład spory dotyczące dostępu do majątku najemcy. Strony mogą obecnie swobodnie poddawać sprawy arbitrażowi, na warunkach określonych w ustawodawstwie obowiązującym w d

1. Uzyskanie odszkodowania od sprawcy w formie rekompensaty szkody.

W hiszpańskim prawie naturalnym sposobem uzyskania odszkodowania za poniesione straty jest postępowanie karne, w którym zostaje poddana analizie odpowiedzialność cywilnoprawna oraz odpowiedzialność karna. Właśnie, dlatego sąd śledczy udzieli poszkodowanemu możliwość oskarżenia cywilnoprawnego, żeby mógł wyrazić, czy swoich żądań chce dociekać na drodze sądowej, czy też możliwość zaspokojenia żądania rekompensaty poniesionych szkód przeniesie na cywilne postępowanie karne. Jeśli wyrazi swój zamiar zaspokoić swoje żądania na drodze postępowania karnego, poszkodowany może zdecydować tak, żeby oskarżenia cywilnoprawne w jego imieniu były przedstawiane przez prokuraturę, (do czego dochodzi, jeśli nie zajmie stanowiska) albo, czy chce uczestniczyć osobiście (za pośrednictwem adwokata i przedstawiciela prawnego).

Jeśli poszkodowany zdecyduje się wyegzekwować rekompensatę szkody poza postępowaniem karnym, jest konieczne, żeby złożył wniosek o rozpoczęcie cywilnego postępowania sądowego (zwykłego lub ustnego, w zależności od tego, czy wysokość szkody przekracza 3 000 EURO czy nie), przy czym będzie stosował się do przepisów tego postępowania.

W przypadkach związanych z zagranicą, np., jeśli przestępstwo miało miejsce w innym kraju członkowskim niż to, gdzie ofiara jest na stałe zameldowana, ofiara na podstawie prawa narodowego może w sądzie karnym, (który zajmuje się tym przypadkiem) domagać się od sprawcy przestępstwa rekompensaty szkody.

1.1. Kto może starać się o rekompensatę szkody od sprawcy i w jakich okolicznościach (w postępowaniu karnym)?

Ofiara jakiegokolwiek przestępstwa albo deliktu może starać się o odszkodowanie (art. 109 Prawa karnego) w wyżej przedstawionej formie.

1.2. W której fazie postępowania ofiara musi tak postąpić?

Kiedykolwiek podczas postępowania, jednak w każdym przypadku przed rozpoczęciem etapu ustnego, kiedy sąd śledczy zaoferuje możliwość realizacji żądania w fazie śledztwa, kiedy dowie się o istnieniu poszkodowanego.

1.3. Jak ofiara ma przedstawić swoje żądania?

Można je przedłożyć w sądzie albo osobiście w postaci zeznania, które należy złożyć, kiedy dojdzie do oskarżenia, albo pisemnie, przy czym należy je potwierdzić, albo za pośrednictwem adwokata i przedstawiciela prawnego. Ta pisemna wypowiedź nie jest potrzebna, a w przypadku, gdy nie będzie przygotowana, oskarżenie cywilnoprawne sformułuje prokuratura razem z oskarżeniem karnym.

1.4. Jak należy przedstawić swoje żądania (przez ustalenie całościowej sumy i/albo ustalenie poszczególnych szkód)?

Wniosek należy tak formułować, żeby zostały w nim przedstawione wyrządzone szkody - ich wysokość - oraz przedłożyć odpowiednie faktury albo rachunki, które będą dowodem roszczenia, przy czym w późniejszym terminie będą zbadane przez eksperta sądowego.

1.5. Czy można uzyskać pomoc prawną przed rozpoczęciem i/lub podczas postępowania?

Tak, jest możliwość uzyskania jej kiedykolwiek (jeśli już rozpoczęto postępowanie karne) w przypadku, że zainteresowany chce wziąć udział osobiście, w sytuacji, gdy nie chce zostawić kwestii związanych z oskarżeniem cywilnoprawnym prokuraturze.

[^Do góry](#)

1.6. Jakie dowody należy przedstawić?

W sprawie złożenia wniosku o rekompensatę szkody, je możliwe skorzystanie z odpowiedzi podanej w punkcie 1.4. Z drugiej strony, w związku z wnioskiem o udzielenie pomocy prawnej będzie wymagany dokument dotyczący przychodów i majątku.

1.7. Jeśli sąd przyzna rekompensatę szkody, czy istnieje specjalna pomoc, która jest do dyspozycji ofiarom przestępstw w celu wykonania wyroku przeciw sprawcy?

Nie, powszechnym sposobem wykonywania wyroku jest jedynie natychmiastowy proces, (który w przypadku odpowiedzialności cywilnoprawnej wynikającej z przestępstwa stosuje się w formie przewidzianej do wykonywania wyroków cywilnoprawnych, nawet jeśli wyrok został wydany przez sędziego sądu karnego i jest wykonywany przez organ sądowy tego samego rodzaju).

2. Uzyskanie odszkodowania od państwa albo organu publicznego.

2.1. Czy można uzyskać odszkodowanie od państwa albo organu publicznego?

Tak, ta sytuacja jest specjalnie opracowana w ustawie nr 35/95 z 11 grudnia o pomocy ofiarom przestępstw związanych z przemocą oraz przestępstw seksualnych.

2.2. Czy ta możliwość odnosi się tylko do ofiar określonych przestępstw?

Tak, odnosi się do ofiar przestępstw związanych z przemocą dokonanych w Hiszpanii oraz przestępstw seksualnych.

2.3. Czy ta możliwość odnosi się tylko do ofiar, które poniosły określony rodzaj szkody?

Tak, są przewidziane wyżej przedstawione przestępstwa, których wynikiem była śmierć, poważne uszkodzenie ciała albo inny poważny uszczerbek na zdrowiu (psychicznym i fizycznym).

[^Do góry](#)

2.4. Czy krewni lub osoby trzecie mogą uzyskać odszkodowanie w przypadku, gdy ofiara zmarła?

Tak, może je uzyskać małżonek lub osoba, z którą łączył ofiarę stosunek osobisty, dzieci, które są od ofiary uzależnione finansowo, i jeśli wspomniane osoby nie istnieją, rodzice, którzy są od ofiary uzależnione finansowo (art. 2.3 ustawy nr 35/1995 z 11 grudnia).

2.5. Czy możliwość uzyskania odszkodowania dotyczy tylko osób o określonej przynależności państwowej albo osób z zameldowanych na stałe w określonym państwie?

Możliwość dotyczy obywateli Hiszpanii, obywateli któregośkolwiek kraju członkowskiego UE, osób, które tymczasowo przebywają w Hiszpanii oraz obcokrajowców, którzy są obywatelami państw, które w tej sprawie gwarantują wzajemność (art. 2.1 ustawy nr 35/1995 z 11 grudnia).

2.6. Czy można ubiegać się o odszkodowanie w państwie członkowskim, jeśli do przestępstwa doszło w drugim państwie? Jeśli tak, pod jakim warunkiem?

Jeśli do przestępstwa doszło w innym państwie niż Hiszpania, o odszkodowanie należy się ubiegać w państwie, gdzie są rozpatrywane odpowiednie sprawy karne, czyli zazwyczaj w państwie, w którym doszło do przestępstwa.

2.7. Czy należy zgłosić przestępstwo na policji?

Tak, ponieważ zgłoszenie jest elementem dokumentacji, którą należy przedłożyć, by poprzeć swój wniosek (art. 10.2 ustawy nr 35/95 z 11 grudnia).

[^Do góry](#)

2.8. Czy należy przed przedstawieniem żądań poczekać na efekt śledztwa albo postępowania karnego?

Tak, jest wymagane, żeby została wydana ostateczna decyzja, która zakończy postępowanie karne, wyrok lub wyrok zaoczny albo wyrok, który wydaje się z powodu śmierci sprawcy, albo wstrzymanie postępowania, które uwalnia oskarżonego od zarzutów, jeśli są spełnione założenia przedstawione w artykułach 641.2 lub 637.3 Ustawy o postępowaniu karnym (art. 9 ustawy nr 3/1995 z 11 grudnia).

2.9. Czy jeśli sprawca przestępstwa został zidentyfikowany, należy najpierw postarać się o rekompensatę szkody od sprawcy?

Ustawa tego nie wymaga.

2.10. Czy jeśli sprawca przestępstwa nie został zidentyfikowany, jest możliwe uzyskanie rekompensaty? Jeśli tak, jakie dowody należy przedstawić, by uwiarygodnić swój wniosek?

Tak, należy przedłożyć ten sam rodzaj dowodów jak w tym przypadku, kiedy sprawca jest zidentyfikowany (art. 9 ustawy nr 35/1995 z 11 grudnia).

2.11. Czy istnieje termin końcowy składania wniosków o odszkodowanie?

Tak, do jednego roku od popełnienia przestępstwa (art. 7 ustawy nr 35/1995 z 11 grudnia).

2.12. Za jaki rodzaj szkód mogą uzyskać odszkodowanie?

Śmierć, poważne obrażenia ciała albo uszczerbek na zdrowiu psychicznym i fizycznym (art. 4 ustawy nr 35/1995 z 11 grudnia).

2.13. Jak jest wyliczane odszkodowanie?

Suma pomocy nie może przekroczyć sumy odszkodowania ustalonej przez sąd. Taka suma zostanie określona na podstawie minimalnej płacy dla wszystkich zawodów, przy czym zostaną zastosowane niektóre parametry i stawki procentowe w tej formie, jaką przewiduje artykuł 6 wspomnianej ustawy nr 35/1995 z 11 grudnia.

[^Do góry](#)

2.14. Czy istnieje minimalna i/albo maksymalna suma, która może być udzielona?

Tak, wylicza się ją na podstawie warunków przedstawionych w poprzednim punkcie.

2.15. Czy odszkodowanie, które można otrzymać za te same szkody, ale z innych źródeł (jak np. ubezpieczenie), jest odliczane od odszkodowania udzielonego przez państwo?

Pomocy przedstawionej we wspomnianej ustawie nie da się połączyć z odszkodowaniem, do którego odbiorca tej pomocy miałby prawo w ramach systemu ubezpieczeniowego, poza przypadkiem, jeśli suma odszkodowania z ubezpieczenia byłaby niższa niż suma, którą przewidziano w wyroku sądowym (artykuł 5 ustawy nr 35/1995 z 11 grudnia).

2.16. Czy istnieją kryteria, które mogą mieć wpływ na możliwość uzyskania odszkodowania albo sposób wyliczenia sumy odszkodowania, jak np. zachowanie ofiary podczas wydarzenia, które spowodowało szkodę?

Takie kryteria nie istnieją.

2.17. Czy ofiara może uzyskać zaliczkę odszkodowania? Jeśli tak, pod jakim warunkiem?

Tak, w przypadku, jeśli potwierdzą się złe warunki finansowe ofiary albo w przypadku, jeśli ofiara zmarła - złe warunki finansowe odbiorców (artykuł 10 ustawy nr 35/1995 z 11 grudnia).

2.18. Gdzie ofiara może uzyskać potrzebne formularze oraz bliższe informacje o postępowaniu przy składaniu wniosku? Czy istnieje specjalna linia telefoniczna albo strona internetowa, z której może ofiara skorzystać?

Policja, tak samo jak sąd, ma obowiązek ofiarę składającą zeznanie lub oskarżenia zapoznać z treścią wspomnianej ustawy oraz poinformować o pomocy, której udziela.

2.19. Czy ofiara może uzyskać pomoc prawną przy składaniu wniosku?

Pomoc prawna nie jest potrzebna, ponieważ nie jest wymagana obecność adwokata albo przedstawiciela prawnego, więc wniosek może złożyć sam poszkodowany albo jego przedstawiciel.

2.20. Dokąd należy wysłać wniosek?

Do ministerstwa finansów (Ministerio de Economia de Hacienda).

2.21. Czy istnieją organizacje pomagające ofiarom, które mogą udzielić kolejnej pomocy?

Istnieją urzędy pomocy ofiarom przestępstw, które mają swoje siedziby w siedzibach sądów i trybunałów (artykuł 16 ustawy nr 35/1995 z 11 grudnia).

Dalsze informacje

Czy istnieją inne możliwości uzyskania odszkodowania od sprawcy przestępstwa (“compensation orders”)?

Tak, jest możliwe wniesienie oskarżenia w sądzie cywilnym na podstawie odpowiedzialności cywilnoprawnej.